

RAAMATUKOGU SELTSIST

1914.a. asutati Kehtna ^{Rahva} Raamatukogu Selts Kehtna vallas Tuula-
maa talus. Seltsi esimeheks oli August Kivimaa. Seltsil oli nõukegu:
esimees, sekretär, laekur ja liikmed. Esimesed raamatud osteti
seltsi peolt korraldatud pidudele saadud sissebulekutest. Raamatuid
laenutas seltsi esimees August Kivimaa.

1915.a. viidi raamatukogu keolimajasse. Raamatute väljaandmine
lugejatele toimus pühapäeviti. Raamatukogus oli umbes 100-200
raamatut. Need asusid keoliteas ühes kapis. Töö toimus vabal
ajal tasuta. Raamatukogu juures töötas lugemisring.

1922 toodi raamatukogu üle vallamajja. Raamatukogu juhatajaks
oli keeliõpetaja Eduard Vilibert.

1924.a. asutati Rahvaraamatukogu seltsi segakoer õpetaja Kuke
juhtimisel. Algul ei tahtnud see kuidagi edeneda, sest õpetaja
Kukk armastas napsutada, suhtus töösse hooletult ja ei omanud
ümbruskonnas autoriteeti.

Koeri hakkas juhtima Eduard Vilibert, kes õppis Tallinnas.
Kehapeal abistas teda noor õpetaja Tallfelt. Hiljem hakkas sega-
koeri juhtima keelijuhataja Saukas, kes tegi seda tööd edukalt.
Segakoeris oli 40 liiget. Raamatukogu oli juba päris kogukas, es-
teti tiibklaver ja arendati edukalt näitekunsti. Raamatukogus
olid säilitatud põhinimestikud, koosolekute protokollid, seltsi
aastaraamatud, aruanded ja statistilised andmed. Kahjuks sõja a
ajal on jäänud materjalid teadmata kadunuks. Väga palju aita-
sid kehapealseid Jaan Rumme ja August Bachmann Tallinnast.

Teine suurem selts oli Tuletõrje selts. Väga sageli olid selt-
sid tegelaste ja ruumide pärast isekeskis vaenujalal. Sellest on
kirjutanud Paul Ambur oma romaanis "Talvised rändlinnud". 1931-
1944 asus Kehtna raamatukogu Kehtna uues keolimajas. Juhatajaks
oli August Kivimaa.

"Talvised rändlinnud" ainestiku sai just selles majas töötades. Järgneb Jaan ja Paul Rummo sünnitalu.

Kalbu suurkivi kõrguseks 1m 80 cm, ümbermõõt on 12 m 40 cm. Seepärast on kivi kohaliku tähtsusega looduskaitse objektiks.

Kalbu suurkivi lähedal asub Ullo Toomi mälestuskivi.

Oleme jõudnud vana seltsimaja juurde. Seltsimaja on ehitatud 1923. a. seltsimajana. Kehtna seltsielu oli koondunud Kalbu külla, kuna Kehtna endises mõisahoones algas 1925. a. Kehtna Kõrgema Kodumajanduskooli sisseseadmine. Eesti Vabariigi ajal tegutsesid Kehtnas järgmised seltsid:

1. Kehtna Jahimeeste Selts
2. Kehtna Vabatahtlik Tuletõrje Selts
3. Kehtna Kaitseliit
4. Kehtna Perenaiste Selts
5. Ülemaaline Eesti Noorsoo Kehtna osakond
6. Kehtna Raamatukogu Selts
7. Kehtna Maanoorte Selts
8. Eesti Põllumeestekogu Kehtna Põllumeeste Selts
9. Naiskodumajanduse Selts

*Tasvõrjate Ehituse
Tulevõrje Selts
Kalbu Naiskodumajanduse*

Vanimaks seltsiks oli Raamatukogu Selts, tegutsemise alguseks tuleb pidada 1914. Pärast seltsimaja valmimist 1923. a. kujunes suuremaks seltsiks Tuletõrje Selts. Väga sageli olid seltsid tegevlaste ja ruumide pärast isekeskis vaenujalal. Teised seltsid loodi hiljem. Jahimeeste Selts 1924, Ülemaaline Eesti Noorsoo Kehtna osakond 1927. Viimaseks seltsiks oli Kehtna Maanoorte Selts, mis loodi 1936.

"Elu oli meil väga põnev", ütleb Laine Mägi Maanoorte Seltsi tegevuse kohta. Mida tehti seltsides?

Tegutses segakoor, meeste tšeltekvartet, olid Näitekunsti kursused, rahvatantsu ring. Korraldati igasuguseid üritusi: tähistati pühi, korraldati näitusi, balle. Tähtsamaks ürituseks oli riigivanaema Konstantin Pätsi külaskäik Kehtnasse. Vastuvõtuks valmistati 17

39
90
1899